

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

5 жовтня 2022 року

Веде засідання голова Комітету МАСЛОВ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, відеозапис увімкнули, давайте спробуємо кворум встановити.

Бабій Роман Вячеславович.

БАБІЙ Р.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щось зі звуком.

БАБІЙ Р.В. Чутно мене?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

БАБІЙ Р.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик Валерій Іванович.

БОЖИК В.І. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ватрас Володимир Антонович.

ВАТРАС В.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вельможний Сергій Анатолійович.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. Тут і зі звуком.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер.

Гунько Анатолій Григорович.

ГУНЬКО А.Г. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Демченко Сергій Олексійович. Немає. Напишіть, що не о 12:30, а зараз.

Дирдін Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Калаур Іван Романович. Калаур Іван Романович, бачимо вас, але не чуємо.

КАЛАУР І.Р. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тепер чуємо. Дякую.

Князевич Руслан Петрович.

КАЛАУР І.Р. Я є, є. Присутній. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да. Зрозуміло. Зрозуміли.
Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Макаров Олег Анатолійович. Макаров Олег Анатолійович! До цього начебто бачили.

Маслов Денис Вячеславович присутній.

Німченко Василь Іванович. Не бачу.

Новіков Михайло Миколайович.

НОВІКОВ М.М. Присутній.

ПАВЛІШ П.В. Павліш є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш Павло Васильович. Дякую.

Пузанов Олександр Геннадійович.

ПУЗАНОВ О.Г. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Соболев Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Стефанчук Микола Олексійович.

СТЕФАНЧУК М.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Торохтій Богдан Григорович.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Фріс Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шпенів Дмитро Юрійович.

ШПЕНОВ Д.Ю. Шпенів присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, 18 членів комітету присутні. Кворум є, отже, можемо проводити наше засідання. Оголошую засідання комітету відкритим.

Повідомляю про те, що порядок денний нашого сьогоднішнього засідання комітету було заздалегідь розіслано членам комітету, разом з документами розміщено в електронному комітеті. Пропоную перейти до прийняття порядку денного в цілому, колеги.

Прошу голосувати. Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько. Гунько. Бачимо, але не чуємо.

Демченко. Не бачимо і не чуємо.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Макаров.

Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За основу чи в цілому?

ГОЛОВУЮЧИЙ. За основу, за основу.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пузанов.

ГУНЬКО А.Г. Гунько – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Гунько – за.

Так, Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс в дорозі... Дякую.

Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рахуємо. Так само 18 членів комітету – за, проти – 0, утримались – 0. Отже, проект порядку денного прийнято в цілому.

З'ясовуємо, чи є в когось пропозиції до порядку денного, колеги. Прошу програмними засобами піднімати руку, у кого є пропозиції. Чи є пропозиції до порядку денного?

Якщо немає пропозицій, пропоную прийняти порядок денний в цілому.
Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.
Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.
Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Макаров.

КАЛАУР І.Р. Калаур – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Макаров.

Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш. Павло Васильович, ви були.

ПАВЛІШ П.В. Вибачаюся. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенов.

ШПЕНОВ Д.Ю. Шпенов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рахую. Так само 18 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Прошу, відключіть мікрофони тим, хто не говорить.

Добре. Переходимо до питань порядку денного, але перед тим як ми перейдемо до питань порядку денного, я хочу з'ясувати, хто з запрошених осіб в нас сьогодні присутні на комітеті.

Прошу, Офіс Президента було запрошено. Є представник? Немає.

Верховний Суд.

БАБАНЛИ Р.Ш. Добрий день. Є я, Денис Вячеславович, Расім Бабанли. І також Андрій Володимирович Жук казав, що трошки пізніше приєднається, суддя Верховного Суду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вища рада правосуддя, хто присутній?

МАСЕЛКО Р.А. Вітаю. Маселко Роман. Мали бути ще колеги, але поки їх не бачу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поки ви один, да?

МАСЕЛКО Р.А. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.
Міністерство юстиції України.

ДЕМЧЕНКО С.О. Демченко присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О, це добре.

ДЕМЧЕНКО С.О. Демченко присутній, але повітряна тривога.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми: в нас присутній пан Демченко.
Дякую. Дякую.

Від Міністерства юстиції України хто присутній?

МАЛЮСЬКА Д.Л. Денис Малюська і Олександр Банчук.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Рада суддів України.

МОНІЧ Б.С. Моніч присутній – Голова Ради суддів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Державна судова адміністрація.

ЧОРНУЦЬКИЙ С.П. Сергій Чорнуцький – заступник голови і
Олександр Чикін – директор департаменту...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Служба безпеки України.

КОМИЛЯЙ Ю.В. Комиляй Юрій Володимирович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Уповноважений Верховної Ради з прав людини. Є
представник? Немає.

Отже, переходимо до питань порядку денного. Першим питанням
порядку денного вам запропоновано розгляд двох законопроектів: 7574 і
альтернативного до нього 7574-1. Вам було роздано проект рішення
комітету.

Я буквально два слова скажу як автор першого законопроекту. Ми з
Романом Вячеславовичем і з колегами по його робочій групі провели певну, я
вважаю, досить плідну роботу щодо узгодження позицій основного,
альтернативного законопроекту. Було запропоновано членам комітету
узгодити напрацьований, зареєструвати від комітету напрацьований
комітетський варіант законопроекту, його вам було надіслано, тому вважаю,
що мій законопроект може бути відхилений в разі реєстрації дешного
законопроекту. Роман Вячеславович ще за свій скаже, а після того надамо
слово представнику профільного підкомітету.

Роман Вячеславович, вам.

БАБІЙ Р.В. Дякую, пане голово.

Колеги, так само підтримую, в принципі, сказане Денисом Вячеславовичем. Не буду повторюватись. Після того як було зареєстровано основний, альтернативний законопроекти були проведені ряд консультацій і кілька засідань робочої групи з питань цифровізації. Були висловлені певні, скажемо так, зауваження, занепокоєння і для того, щоб оці всі речі мінімізувати, прибрати, було запропоновано піти на шлях реєстрації комітетського варіанту законопроекту на основі основного і альтернативного.

Відповідно також не заперечую проти того, щоб мій альтернативний законопроект був відхилений у разі реєстрації 7574-д. Власне, суть доопрацьованого варіанту в тому, що він менш...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Вячеславович, Роман Вячеславович, якщо дозволите, це вступне слово було, зараз ми надамо...

БАБІЙ Р.В. О'кей. Давайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми надамо слово представнику профільного підкомітету, а після того щодо сутності законопроекту, я думаю, що коротко ви зможете виступити.

БАБІЙ Р.В. Давайте. Не питання. О'кей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто від профільного підкомітету, Павло Васильович чи Михайло Миколайович?

ПАВЛІШ П.В. Так, шановні колеги, підкомітет вчора шляхом опитування розглянув ці запропоновані висновки, рекомендації і підтримав висновок щодо того, щоб зареєструвати законопроект з позначкою "д" і

таким чином вирішити ці питання, які були, дійсно, важливі і запропоновані авторами обох законопроектів, але їх треба удосконалити. Тут, дійсно, попрацювали гарно автори законопроектів, і це добре, тому що в нас буде кращий варіант.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Щодо рекомендацій відхилення можете сформулювати позицію підкомітету?

ПАВЛІШ П.В. Підкомітет вирішив рекомендувати відхилити обидва і зареєструвати з позначкою "д" законопроект вже уточнений.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І щодо прийняття його за основу.

ПАВЛІШ П.В. І прийняти за основу його, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую, колеги.

Тоді я слово дуже коротко надам для представлення основних положень. Дуже стисло, тому що я думаю, що члени комітету мали можливість ознайомитися із змістом запропонованого законопроекту. Роман Вячеславович, надам вам слово. Дуже стисло основні характеристики запропонованого законопроекту.

БАБІЙ Р.В. Дякую, Денисе Вячеславовичу.

Колеги, в основному і альтернативному пропонувався, в принципі, концептуально однаковий підхід – це обов'язок для юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців реєструвати електронний кабінет в ЄСІТС на додачу до вже існуючого обов'язку такого самого у нотаріусів, адвокатів,

приватних виконавців, державних органів влади і так далі по кодексам, в кожному кодексі цей перелік існує. Також законопроектами пропонувалося... Різниця між законопроектами була в тому, що пропонувалися різні варіанти, скажімо так, стимулювання переходу, виконання цього обов'язку. Пропонувався підвищений судовий збір, пропонувалися штрафи, пропонувалися процесуальні заходи. Після консультації на робочій групі з питань цифровізації, де брали участь і ДСА, і судді Верховного Суду, і Мін'юст, було вирішено підійти більш м'яко до цих методів стимулювання і залишити лише процесуальні моменти, які стимулюватимуть осіб, які зобов'язані реєструвати електронний кабінет ЄСІТС, все-таки цей свій обов'язок виконати. Дотепер санкцій за невиконання такого обов'язку не було.

І, власне, цими процесуальними засобами являється залишення відповідного процесуального документу без руху у разі, якщо особа не повідомляє про те, що вона зареєструвала документ, не зареєструвала електронний кабінет. І, власне, да, без руху, її обов'язок вказувати наявність чи відсутність реєстрації у відповідному процесуальному документі, будь-то позовна заява чи відзив і, в принципі, інші документи по суті справи.

Єдине от у мене... Підкомітет висловив пропозицію, я хотів би на додаток до, підтримуючи, в принципі, висновок підкомітету, хотів би також членам комітету запропонувати застосувати до... у разі прийняття у першому читанні застосувати 116 статтю Регламенту. Поясню, чому. Тому що є ряд питань, які дуже тісно пов'язані з цією ідеєю, яка пропонується в доопрацьованому варіанті законопроекту, але деякі статті варто би теж удосконалити. Що я маю саме на увазі? Це питання, які регулюють в цивільному процесі і адміністративному подачу копій документів, які додаються, вірніше, подачу екземплярів позову і документів, які до нього додаються відповідно до кількості учасників. Дивно звучить, якщо в електронному вигляді подається відповідний процесуальний документ і

стоїть в кодексі вимога подати його копії відповідно до кількості учасників. Тому, щоб цю ситуацію виправити, пропонується застосувати також 116 статтю.

І для ГПК пропонується, скажемо так, у разі, якщо особа буде подавати у електронному вигляді відповідний процесуальний документ, зняти з неї обов'язок робити паперову, розсилку паперових копій іншим сторонам. Тобто ці копії можуть, оскільки документ подається в електронному вигляді, ці копії можуть направлятися також само в електронному вигляді у відповідний електронний кабінет, тим більше що ці кабінети... в господарському процесі, як правило, учасниками є якраз юридичні особи і ФОПи, і ці електронні кабінети вони зобов'язані будуть мати. Це відповідно зекономить зусилля як суду на розсилці документів, звичайній поштової розсилці, так і зекономить зусилля і кошти і учасникам справи, які, подавши документ в електронному вигляді, не будуть витрачати і гроші, і час на розсилку їх в паперовому вигляді.

Це, власне, ті моменти, які, я вважаю, необхідно так само врегулювати, тим більше це теж може розглядатися як один із стимулів для реєстрації електронного кабінету і для подачі процесуальних документів в електронному вигляді, що і є метою цього законопроекту 7574-д. Таку додаткову пропозицію я прошу врахувати при розгляді пропозиції підкомітету, тобто додатково до того, щоб запропонувати також застосувати 116 статтю Регламенту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Вячеславович. Почули вашу пропозицію.

Я думаю, що після того, як всі висловляться, ми вирішимо питання в тому числі ваших пропозицій, які я вважаю абсолютно слухними і

правильними, тому що так само разом з вами приймав участь у цих консультаціях, там, де і постало питання такої пропозиції.

Колеги, буквально від себе два слова. Ми всі з вами розуміємо, що нехватка коштів в державі на поштові в тому числі відправлення для судів, тому частково вирішуємо питання судових викликів, повідомлень для учасників сторін через електронний кабінет в системі ЄСІТС. Друге. Стимулюємо до активної реєстрації електронних кабінетів юридичних осіб, самозайнятих осіб і фізичних осіб-підприємців, для ФОПів дещо збільшений термін, там чотири місяці, на реєстрацію таких кабінетів, і вводимо зрештою негативні процесуальні наслідки як стимул для того, щоб такі реєстрації були. Тому що, як свідчить практика, доки не будуть застосовані певні негативні наслідки у вигляді процесуальних наслідків, на жаль, не досить жваві темпи реєстрації електронних кабінетів в системі ЄСІТС.

І, окрім того, оскільки я особисто вважаю, що ми маємо досить серйозну приділити увагу роботі над побудовою ефективної і повноцінної системи електронного судочинства в Україні, завдяки цьому вирішувати декілька проблем: і витрачання зайвих коштів, і скорочення строків розгляду справ, і просто робити зручним судочинство і для людей, і для суддів, і для працівників апарату судів, то це один з тих кроків, направлений саме на реалізацію цих положень.

Колеги, хто бажає, хто має зауваження, заперечення, хто бажає висловитись щодо цього законопроекту, прошу піднімати руки, також всі присутні. Якщо немає бажаних висловитися, тоді, колеги, у нас є пропозиція Романа Вячеславовича Божи́ка щодо змісту рішення комітету з цього приводу.

БАБІЙ Р.В. Не Божи́ка, а Бабія тільки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ой, я вибачаюся. Да. Дивлюся на...

ВЛАСЕНКО С.В. Хто його знає, хто його знає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, колеги, є пропозиція застосувати статтю 116 Регламенту. Чи є необхідність окремо проголосувати цю пропозицію, внести зміни до проекту рішення комітету, чи одразу проголосуємо з урахуванням пропозиції пана Романа Вячеславовича? У когось є заперечення, щоб проголосувати одразу зміст проекту рішення комітету із застосуванням статті 116?

Якщо ні в кого немає заперечень, я, з вашого дозволу, тоді поставлю на голосування проект рішення з пропозицією Романа Вячеславовича щодо застосування частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради щодо внесення пропозицій до положень законопроекту, які не були проголосовані в першому читанні.

Окрім того, ми маємо визначити, хто буде від комітету доповідачем по цьому питанню. Пропоную доповідачем поставити мене, якщо немає заперечень, передусім немає заперечень у другого активного автора цього законопроекту Романа Вячеславовича, оскільки разом працювали над цим, і був автором першого законопроекту.

БАБІЙ Р.В. Немає заперечень, Денис Вячеславович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тоді ставлю на голосування проект висновку комітету, згідно якого ми... пропонується подати на розгляд Верховної Ради проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів Єдиної судово-інформаційної телекомунікаційної системи представниками правничих професій, юридичними особами та фізичними особами-підприємцями, підготовлений

народними депутатами членами комітету, додається. Рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного восьмої сесії Верховної Ради всі законопроекти: 7574, альтернативний і також законопроект, який вноситься народними депутатами.

Рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу проект Закону про внесення змін... той, який я назвав, власне, комітетський законопроект, прийняти його за основу, підготовлений народними депутатами України членами комітету, в зв'язку з чим законопроекти реєстраційні номери 7574 та 7574-1 відхилити.

Також звернутись до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити на пленарному засіданні про застосування частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради в частині внесення змін та правок до змісту законопроекту, до положень, які непроголосовані в першому читанні. Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради визначити Маслова Дениса Вячеславовича.

Колеги, прошу переходити до голосування.

Бабій Роман Вячеславович.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик Валерій Іванович.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний.

Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.
Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.
Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.
Німченко.
Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович.

СОБОЛЕВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Шпенюв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, рахуємо. 13 членів комітету – за, утримались – 3, проти – 0.
Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

Переходимо до другого питання порядку денного – це законопроект 7735 про внесення змін до Закону України "Про судову експертизу" щодо

удосконалення організаційно-управлінського забезпечення судово-експертної діяльності. Як сказав Ігор Павлович Фріс, запропоновано від підкомітету з цього питання виступити заступнику голови комітету нашого пану Божику Валерію Івановичу.

Валерій Іванович, вам слово.

БОЖИК В.І. Дякую, Денис Вячеславович.

Шановні колеги, до вашої уваги законопроект про внесення змін до Закону України "Про судову експертизу". Пропонуються зміни до статей, що регулюють науково-методичне та організаційно-управлінське забезпечення судово-експертної діяльності та відповідальність судового експерта. А саме пропонується закріпити положення щодо забезпечення Міністерством юстиції організаційно-управлінських засад діяльності судових експертів, які не є працівниками державних спеціалізованих установ, що фактично забезпечуються на сьогодні, а також закріпити повноваження міністерств, інших державних органів, що здійснюють організаційно-управлінські функції у сфері судово-експертної діяльності, і визначити порядок здійснення контрольних функцій.

Крім цього, проектом пропонується закріпити підстави притягнення судового експерта до дисциплінарної відповідальності та види дисциплінарних стягнень. Також визначити порядок розгляду питань щодо дисциплінарної відповідальності судового експерта, визначити, що це визначається в межах повноважень міністерствами та іншими державними органами, що забезпечують організаційно-управлінські засади діяльності державних експертних установ та судових експертів.

З приводу актуальності і своєчасності доцільності пропонованих змін хочу звернути увагу, що чинний Закон "Про судову експертизу", прийнятий ще в 1994 році, і відповідно сьогодні значна частина його положень потребує перегляду. І одним з таких питань є інститут дисциплінарної

відповідальності судових експертів. На сьогодні зазначене питання по-різному врегульовано відомчими нормативно-правовими актами, що в свою чергу не відповідає конституційним засадам визначення "дисциплінарного діяння" та "відповідальності" виключно законом. Таким чином законопроект спрямований на вдосконалення нормативно-правової основи системи експертного забезпечення правосуддя та забезпечення гарантій судових експертів при притягненні їх до дисциплінарної відповідальності.

До комітету надійшли висновки Головного експертного управління, Уповноваженого з прав людини, Служби безпеки України, Міністерства юстиції та Дослідницької служби Верховної Ради України. Зазначені висновки містять застереження, які можуть бути враховані під час доопрацювання на друге читання.

До вашої уваги проект висновку комітету, яким пропонується рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного восьмої сесії проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судову експертизу" щодо удосконалення організаційно-управлінського забезпечення судово-експертної діяльності (реєстраційний номер 7735) за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу. Також прошу доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні визначити мене.

Прошу колег підтримати запропоновані ініціативи та висновок комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Іванович. Дякую за ваш виступ.

Окрім того, ви є і автором цього законопроекту, тому, власне, виступили і від підкомітету, і від авторів цього законопроекту.

Колеги, прошу щодо цього законопроекту хто бажає висловитись?

БОЖИК В.І. Можливо, є зміст надати, Денис Вячеславович, слово Міністерству юстиції, тому що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, Валерій Іванович, да я обов'язково. Дивіться, у нас спочатку народні депутати, потім присутні особи виступають.

Чи є хтось від народних депутатів членів комітету, хто бажає виступити з цього законопроекту? Якщо немає, то тоді запрошені особи, хто присутній на комітеті, хто з цього приводу бажає виступити?

Перше слово Міністерству юстиції. Денис Леонтійович Малюська, міністр юстиції, вам слово.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую, пане голово, за можливість висловити свою думку.

Ми, безумовно, підтримуємо законопроект, тому що він дуже на часі. Нагадаю, що ми раніше рухались в стратегічному баченні, що потрібна була нова редакція Закону "Про судову експертизу". Але ця історія, ми розуміємо, що тривала, і з огляду на доступність єдиного підходу різних стейкхолдерів щодо бачення такої нової редакції, ми стикнулися з проблемою, що застарілий закон потребує перегляду тривалого, однак нагальні проблеми виникають постійно.

Тому, власне, ми дуже підтримуємо законопроект, який вирішує одну критично важливу проблему – проблему контролю притягнення до дисциплінарної відповідальності з боку судових експертів з огляду на те, що чинна процедура, яка врегульована наказом Міністерства юстиції України ще за часів попереднього міністра юстиції, на жаль, отримує все частіше негативну судову практику на те, що такий наказ не вписується в рамки встановлені законом. Відповідно чим довше це питання залишається не врегульованим на рівні закону, тим більше без наслідків може... без

дисциплінарних наслідків може здійснюватись діяльність недержавних судових експертів та державних судових експертів подекуди так само.

Тому з огляду на неоднозначність судової практики просимо законопроект підтримати і наша була попозиція підтримки, щоб можна було його приймати за основу і в цілому, або знову ж таки, безумовно, комітету видніше і депутатам так само.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денис Леонтійович.

Ще з присутніх у нас з цього приводу бажає хтось виступити? Можливо, Служба безпеки України, яка надсилала свої пояснення, зауваження щодо цього законопроекту. Потім руку піднімає член Вищої ради правосуддя Роман Маселко, тому після Служби безпеки вам слово. Прошу.

КОМИЛЯЙ Ю.В. Наразі Служба безпеки України, ми висловили свої зауваження до законопроекту. Але наразі фактично вважаємо, що ці наші зауваження не є принциповими, і, в принципі, Служба безпеки підтримує законопроект 7735 в повному обсязі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за короткий і змістовний виступ.

Пан Роман Маселко, після того Сергій Власенко.

МАСЕЛКО Р.А. Дякую колегам.

Я відверто не є спеціалістом, звичайно, в дисциплінарних проступках експертів, але, ознайомившись із запропонованою нормою, у мене просто виникли такі питання, оскільки я працюю з дисциплінарними проступками суддів. Зокрема, я дуже підтримую, що має бути чіткий перелік, і це в законі, власне, проступків і досить об'ємний, це добре, але я подивився, вони, як на мене, всі стосуються зазвичай процедурних моментів лише якихось. Але ми

всі знаємо, що є там кримінальна відповідальність за завідома неправдивий висновок експерта, там прямий умисел. А в мене виникає питання, а якщо є недбалість, і у зв'язку з недбалістю відповідно є такий висновок. Або є якась необґрунтованість, неврахування якихось дуже важливих фактів, де немає злочину, але є, очевидно, дисциплінарний проступок, як на мене, який мав би тягнути за собою певні наслідки експерта.

Я просто, ну, може, в чомусь помиляюсь, просто оскільки не маючи глибоко специфіку їх роботи, не бачу цього. Але тоді поправте, чи є... якщо буде дійсно через грубу якусь недбалість експерт дасть неправдивий висновок і тут не буде прямого умислу або буде, м'яко кажучи, явно необґрунтованим для суддів, таки відповідальність наступає, наприклад, за необґрунтоване рішення чи за грубе порушення процесуального чи матеріального права, яке ... *(Не чути)*

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Романе.

Можливо, хтось перед тим як слово буде надано Сергію Власенку, можливо, від авторів або Міністерства юстиції хтось бажає пояснити стосовно того, про що говорив член Вищої ради правосуддя.

Прошу. Да, Дмитро Леонтійович, вам слово.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую.

Власне, закон на це спрямовує. Тому що без того, що в законі було встановлено можливість притягнення судових експертів до дисциплінарної відповідальності, окремі з них отримують судові рішення про те, що такої дисциплінарної відповідальності не може не ставати. І мова якраз іде про ті випадки, де умислу немає або частіше навіть коли умисел такий довести не можуть ... *(Не чути)* вони залишили, що висновок порушують, що висновок не може просто бути завідомо неправдивим просто так. Це завжди

порушення або методик, або вихід за межі методик без обґрунтування відповідно яким чином експертиза проводилась. І оце перелік, який наведений в законопроекті паном народним депутатом, він повністю відображає практику проведення дисциплінарною комісією, кваліфікаційною дисциплінарною комісією, ті порушення, які виявлялись протягом багатьох останніх років. Тобто цей перелік, він чіткий, він значно підтверджується наявною дисциплінарною практикою, відтестованою судами так само. Тобто завжди має бути якесь порушення, тому що експерти завжди слідуєть методикам і мають відповідно, застосовують... роблять висновки, базуючись на методиках. Якщо вони відходять від методик, то так само є процедура, як це треба робити, і так само є для цього підстави притягнути до дисциплінарної відповідальності.

Відповідно в законі зараз немає, принаймні базуючись на нашому досвіді, дірок, де б можна було давати неправдиві висновки, але при цьому не потрапити під можливу дисциплінарну відповідальність. Кримінальна – це завідомо неправдивий ... *(Не чути)* або там дійсно умисел, який ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане міністре.

Сергій Володимирович Власенко, вам слово.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голово.

Насправді ми три роки чекаємо реформи, реальної реформи, в тому числі і реформи сфери експертизи, яка уже є нагальною, назріла і перезріла десять разів. Натомість замість реальної глибокої реформи ми кожен раз чуємо: давайте ми щось підлатаємо, давайте ми тут долатаємо, оце нагально, оце ненагально, давайте ще трошки підлатаємо, а давайте долатаємо, а давайте це приберемо, а отака відповідальність, а сяка відповідальність. Це

все, знаєте, вибачте, українською мовою, це все крики в свинячий голос, це ні про що розмова насправді.

Нам потрібно від Міністерства юстиції як від інституції, яка за законодавством відповідає за політику у сфері юриспруденції, нам потрібно реально глибоку серйозну велику реформу системи експертиз. І без цього ми можемо робити все, що завгодно, переставляти ліжка знову в цьому будинку, але це нічого нам не змінить. Тому давайте говорити про те, що нам непотрібні латочні закони, не треба прикриватися тут війною, не треба говорити про те, що це війна. Три роки ніхто нічого не робив. Три роки ми не бачили реального великого закону, пов'язаного із реформою системи експертизи, тому тут питання не у війні. Тут питання в тому, що, на жаль, на сьогоднішній день ми такого законопроекту не отримали. І до тих пір, поки ми його не отримаємо, ми можемо голосувати за все, що завгодно, але ефективність цих наших рішень буде, як кажуть у фізиці, стремитися к нулю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович, за ваш виступ.

Єдине, що я можу зауважити, що на розгляді у нашому комітеті знаходиться декілька законопроектів – основний і альтернативний, які стосуються законопроекту, власне, про судову експертизу. І можу сказати, що нещодавно буквально мав розмову із профільним підкомітетом, із представниками Міністерства юстиції щодо активізації подальшої роботи над цими законопроектами.

Хтось бажає ще виступити? Пан Роман Маселко, у вас рука піднята. Ви це з минулого разу не опустили чи щось хочете додати?

МАСЕЛКО Р.А. Я просто, якщо можна, на коментар. Я просто ще раз передивився ці пункти. Я у відповідь на, умовно кажучи, порушення методик чи якихось там грубих порушень, такі які можна тягнути

ненавмисно, але все-таки надання недостовірного висновку, тут тягне лише пункт 11: порушення вимог щодо оформлення висновку судового експерта. Як на мене, воно можна трактувати, що йдеться про якісь формальні вимоги до висновку, якщо я їх виконав, то аналізувати, оцінювати його вже тяжко. Я так це сприймаю. Можливо, я помилково сприймаю. Але в інших пунктах я не побачив, власне, відповіді на те питання, яке я задав.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за вашу позицію.

Сергій Володимирович Власенко, у вас рука піднята. Це ви не опустили чи хотіли ще щось додати? Сергій Володимирович Власенко, у вас рука піднята.

Добре. Ігор Фріс. Ігор Павлович, вам слово, голова профільного підкомітету.

ФРІС І.П. Дякую, пане голову. Дякую, колеги, що розглядаєте цей дійсно законопроект, на який в першу чергу наполягало прийняти Міністерство юстиції і наші колеги з комітету підтримали цю ідею і зареєстрували відповідні зміни.

Я переконаний, що дійсно нам необхідно комплексно робити велику реформу, пов'язану із судовою експертизою. Але давайте будемо все ж таки відверті, це такий дуже хиткий пелет, на якому базується дуже велика база судових рішень. І враховуючи це, на моє переконання, нам дійсно необхідно створювати робочу групу по судовій експертизі в комітеті і робити якийсь законопроект, який буде і новаторським, інноваційним і все ж таки не зрушить ті речі, які сьогодні існують, щоб ми дійсно не порушили ту хитку взаємодію експертизи з судовою гілкою влади в частині достовірності, вірності і правомочності прийнятих рішень. Це перше.

І друге. Не можу погодитись з Сергієм Володимировичем в цій ситуації, що ми повинні звертати увагу на те, що зараз війна і необхідно приймати, можливо, такі локальні точкові речі, якщо вони не виходять за глобальні якісь межі, які необхідно обговорювати, є можливість їх прийняти. То я би просив колег, дійсно, підтримати вказану норму, щоб вона мала місце на своє впровадження у законодавстві.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігор Павлович.

Пан Валерій Божик, зараз вам слово надам. Перед цим хочу сказати і повідомити присутніх, що окрім висловлення позицій Служби безпеки України, на адресу комітету також надійшов певний висновок від Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. Він досить об'ємний, всі члени комітету мали змогу з ним ознайомитись. Я думаю, що нам його теж потрібно враховувати. На жаль, немає представника у нас на засіданні комітету, але, я думаю, що нам потрібно буде враховувати і ті позиції, які висловлені у висновку Уповноваженого з прав людини для підготовки законопроекту до другого читання.

Щодо роботи комплексної, про що сказав Ігор Павлович Фріс над взагалі судовою експертизою, абсолютно це підтримую, і я про це говорив з Ігорем Павловичем ще напередодні, і має бути така робота. І от, Роман Маселко, так само пропоную долучитися до цієї роботи над даним законопроектом, оскільки ви вже приймаєте участь в цій тематиці на засіданні нашого комітету.

Валерій Іванович Божик, прошу.

БОЖИК В.І. Дякую, Денис Вячеславович.

Дійсно, слušним є зауваження Романа Маселка щодо необхідності відмежування дисциплінарних проступків від адміністративних та

кримінальних правопорушень. І ми виходили в першу чергу з того, що перелік видів дисциплінарних проступків, які пропонуються законопроектом, не повинен містити дублювань кримінальних або адміністративних правопорушень.

Але, колеги, я ознайомився майже з усіма висновками і з тими зауваженнями, які надійшли до комітету, ми зараз будемо їх всіх опрацьовувати до другого читання. Я сподіваюсь, що на друге читання в зал вийде закон, який буде збалансованим, і дійсно буде точково регулювати ту проблему, яка, скажімо так, піднята цим законопроектом.

Тому я прошу колег підтримати, ми будемо його доопрацьовувати згідно з зауваженнями, які висловлені і на комітеті, і ті, які надійшли в письмовому вигляді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Іванович. Обов'язково, для того, щоб ми дійсно змогли підготувати якісний законопроект, до якого не буде зауважень, який буде дієвим.

Колеги, якщо немає більше бажаючих висловитись від членів комітету, від запрошених присутніх осіб, тоді пропоную переходити до голосування.

Ставимо на голосування проект рішення комітету, згідно якого запропоновано рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного восьмої сесії Верховної Ради дев'ятого скликання проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судову експертизу" щодо удосконалення організаційно-управлінського забезпечення судово-експертної діяльності (реєстраційний номер 7735) (від 5 вересня 2022 року), поданий народним депутатом Божи́ком Валерієм Івановичем, за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

Єдине що, колеги, у мене є пропозиція до цього законопроекту. Я би до змісту проекту рішення запропонував комітету запропонувати скоротити

строки, вдвічі скоротити строки на внесення пропозицій до даного законопроекту.

Знову ж таки чи є необхідність окремо ставити мою пропозицію про скорочення строків на голосування, члени комітету? Якщо не буде заперечень...

Якщо немає заперечень, то тоді ми ставимо проект рішення саме в такій формі: рекомендувати включити до порядку денного; за результатами розгляду прийняти в першому читанні за основу; скоротити вдвічі строки на подання пропозицій і правок до законопроекту; доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити заступника голови Комітету з питань правової політики Верховної Ради України Божика Валерія Івановича.

Прошу переходити до голосування. Бабій Роман Вячеславович.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний. Вимкніть звук, будь ласка.
Вельможний.

Власенко. Сергій Володимирович!

Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур. Не чую.

Князевич.

Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко Василь Іванович.

Новіков Михайло Миколайович.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш. Павло Васильович, були ви на комітеті.

Пузанов. Олександр Геннадійович!

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Соболев Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук Микола Олексійович.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Торохтій. Богдан Григорович!

ТОРОХТІЙ Б.Г. Торохтій – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс Ігор Павлович.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шпенюв Дмитро Юрійович.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Шпенюв – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, рахуємо.

КАЛАУР І.Р. Денис Вячеславович, Калаур – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур – за. Ви мені весь підрахунок збили. Добре.

Отже, 15 членів комітету – за, проти – 0, утримались – 0. Колеги, рішення прийнято. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного: зміни в персональному складі робочих груп, утворених у комітеті.

Колеги, вам запропонований проект рішення. Я не буду перелічувати всіх тих осіб, які ми пропонуємо включити до складу робочих груп. Якщо хтось від керівників робочих груп, від членів комітету бажає виступити з цього питання, прошу підняти руку.

Чи є бажаючі виступити? Якщо немає бажаючих виступити, то прошу переходити до голосування за запропонований проект рішення.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний.

Власенко.

Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур. Іван Романович, ми знаємо, що ви десть з нами.

Князевич.

Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков Михайло Миколайович.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов Олександр Геннадійович.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболєв Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук Микола Олексійович.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Торохтій Богдан Григорович.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс Ігор Павлович.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шпенів Дмитро Юрійович.

ШПЕНОВ Д.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

15 членів комітету – за, проти – 0, утримались – 0. Отже, рішення прийнято. Дякую, колеги.

Переходимо до наступного питання порядку денного засідання нашого комітету. Це звіт про роботу комітету за період сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Вам було запропоновано проект рішення, згідно якого затвердити звіт про роботу Комітету Верховної Ради з питань правової політики за період сьомої сесії Верховної Ради дев'ятого скликання доданий. Там 70 майже аркушів, здається.

Колеги, чи є необхідність обговорення? Якщо немає, прошу переходити до голосування.

Бабій Роман Вячеславович.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик Валерій Іванович.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас Володимир Антонович.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний Сергій Анатолійович.

Власенко Сергій Володимирович.

Гуньо Анатолій Григорович.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко Сергій Олексійович.

Дирдін Максим Євгенович.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур Іван Романович.

Князевич Руслан Петрович.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Макаров Олег Анатолійович.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Анатолійович.

Маслов Денис Вячеславович – за.

Німченко Василь Іванович.

Новіков Михайло Миколайович.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов Олександр Геннадійович.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболєв Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук Микола Олексійович.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Торохтій Богдан Григорович.

Фріс Ігор Павлович.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенєв Дмитро Юрійович.

ШПЕНОВ Д.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

15 членів комітету – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.
Дякую, колеги.

Ми вичерпали порядок денний нашого сьогоднішнього засідання.
Дякую за участь всім колегам народним депутатам, всім присутнім особам.
Бажаю всім міцного здоров'я, безпеки і перемоги нашій країні. Дякую і до зустрічі.